

Olay I: İzmir Bornova'da kiracısı olduğu daireyi satın alan memur B, bu dairenin eski bir daire olması dolayısıyla, tadilat yaptırmak istemektedir. Bu iş ile ilgili birkaç kişi ile görüşen B, Torbalı'da çalışan ve ikamet eden A ile 30.000 TL'ye anlaşmıştır. Bir ay içinde tamamlanacak tadilat karşılığında B, A'ya, 01.09.2019 tarihinde 10.000 TL veya bunun Euro olarak karşılığını, 01.10.2019 tarihinde de 20.000 TL veya bunun Euro olarak karşılığını ödemeyi taahhüt etmiştir. Tarafların A'nın işyerinde akdetmiş oldukları, aralarında yapmış oldukları ödeme planını de içeren sözleşmeye, bu sözleşmeden doğacak olan uyuşmazlıklar bakımından, İzmir mahkemelerinin ve icra dairelerinin yetkili olduğuna dair bir ibareyi de eklemişlerdir. B, 01.09.2019 tarihinde 10.000 TL ödemiş; A taahhüt ettiği işi bir ay içinde bitirmiş olmasına rağmen, B, ikinci ödemeyi yapmamıştır.

SORULAR

1. A'nın, B'ye karşı, Torbalı icra dairesinde, 20.000 TL'nin tahsili için, 14.10.2019 tarihinde, genel haciz yoluyla takip başlatmıştır.

a. A'nın takip talebinin, icra memuru tarafından, borcun zamanaşımına uğramış olduğu gerekçesiyle reddedildiğini varsayalım.

i. İcra memurunun bu işlemi hukuka uygun mudur? Neden? Değilse, A'ya ne yapmasını önerirsiniz?

ii. İcra dairesi müdürünün B'nin amcasının oğlu olduğunu öğrenen A, takip talebinin bu sebeple reddedildiği düşüncesindedir. Bu durumda, A'ya ne yapmasını önerirsiniz?

b. Aşağıdaki hallerde, B'nin başvurabileceği herhangi bir yol var mıdır? Varsa, B, bu yola nerede, hangi süre içinde, nasıl başvurmalıdır?

i. A'nın takip talebinde aralarında imzalamış olduğu sözleşmeye dayanmış olmasında rağmen, sözleşmenin aslı ya da onaylı bir örneğinin takip talebine eklenmemiş ve ödeme emriyle de gönderilmemiş olması.

ii. Alacaklının vergi kimlik numarasının takip talebinde bulunmaması

iii. Takip talebinde alacağın Euro olarak karşılığının istenmiş olması

iv. Gönderilen ödeme emrinde, icra dairesinin banka hesap numarasının bulunmaması.

c. Ödeme emrinin tebliği için B'nin evine gidildiğinde, B evde bulunmadığı için, tebligat ve ilmühaber muhtara bırakılmıştır. B ise, kendisine tebligat yapıldığını 19.10.2019 tarihinde apartman görevlisinden öğrenmiştir. Bu durumda, ödeme emrine karşı çıkmak isteyen B, hangi süre içinde, ödeme emrine itiraz etmelidir?

d. Başlatılan genel haciz yoluyla takip sonrası, ödeme emrinin, usulüne uygun bir şekilde, B'ye 17.10.2019 tarihinde tebliğ edildiğini, B'nin ise, 19.10.2019 tarihinde öldüğünü, geride, B'nin eşi D ve kızı E'nin kaldığını varsayalım.

i. D ve E, açıkça mirası kabul ya da reddetmemiş olmalarına rağmen, B, yedi gün içinde ödeme emrine itiraz edilmemesi dolayısıyla, takibi mirasçılara karşı devam ettirmiş ve haciz talebinde bulunmuş, 30.10.2019 tarihinde de, D ve E'nin haczedilebilir malları haczedilmiştir. Bu durumda, D ve E'nin başvurabileceği herhangi bir yol var mıdır? Varsa nereye, hangi süre içinde, nasıl başvurmaları gerekir?

ii. B'nin 19.10.2019 tarihindeki ölümünden sonra, A'nın, D ve E aleyhine, 25.02.2020 tarihinde bir icra takibi başlattığını varsayalım. Mirası reddettiğini ileri süren D ve E, hangi yola, hangi süre içinde, nasıl başvurmalıdır?

e. B, aşağıdaki gerekçelerle takibe karşı çıkmak istediğinde, bu iddialarını nereye, hangi süre içinde ve nasıl ileri sürecek ve sonucu ne olacaktır? Bu iddiaları hükümden düşürmek üzere, A'nın nereye, hangi süre içinde, hangi yola başvurması gerekecektir?

i. Torbalı icra dairesi yetkili değildir, İzmir icra daireleri yetkilidir.

ii. Benim A'ya herhangi bir borcum yoktur.

iii. Benim borcum 20.000 TL değildir.

iv. Senet altındaki imza bana ait değildir.

2. B, söz konusu ödeme emrine itiraz ederken, A'nın kendi deneyimsizliğinden yararlandığını ve bu sebeple işin piyasanın çok üzerinde bir bedelle yapıldığını, bu kapsamda taraflar arasındaki edimlerin dengesiz olduğunu belirterek itiraz etmiştir. B'nin bu itirazı üzerine, A'ya ne yapmayı önerirsiniz?

Olay II: Aydın'da zeytin ticareti ile uğraşan tacir B, İzmir'de, zeytin üretimi ile uğraşan tacir A'dan, tanesi 100 TL'den olmak üzere, 1200 teneke zeytin satımı konusunda 02.10.2019 tarihinde yaptıkları yazılı sözleşme çerçevesinde, teneke zeytinler, 09.10.2019 tarihinde B'ye teslim edilecek; teslimatın sorunsuz bir şekilde gerçekleşmesi şartıyla, satış bedeli, teslimattan bir hafta sonra, B tarafından A'ya havale edilecektir. Zeytinler, B'ye, 09.10.2019 tarihinde teslim edilmekle birlikte, B, A tarafından gönderilen zeytinlerin, sözleşmede belirtilenden az tuzlu olduğunu ve çabuk bozulabileceğini fark etmiştir. Bunun üzerine, B, aynı gün, A'yı aramış ve ona, zeytinlerdeki kalite düşüklüğü oranında, teneke başına 30 TL indirimine gitmesini istemiştir. Telefonda A ile B herhangi bir anlaşmaya varamamış; buna karşılık, A, B'den birkaç gün süre istemiştir. B, A'dan haber beklerken, 15.10.2019 tarihinde, İzmir 3. İcra dairesi tarafından gönderilen ödeme emri ile, aleyhine 120.000 TL'lik bir genel haciz yoluyla takip başlatıldığını öğrenmiştir. Bunun üzerinde, B, ödeme emrine itiraz süresi içinde "kendisine gönderilen zeytinlerin mutabık kalınan niteliklerde olmaması ve ayıplı olması dolayısıyla, A'ya 120.000 TL değil, 84.000 TL borçlu olduğu" gerekçesiyle, itiraz etmiştir. B, aynı zamanda, A'ya karşı, gönderilen mallardaki ayıp dolayısıyla, menfi tespit davası açmak istemektedir.

SORULAR

1. (B), kendisine karşı başlatılan takibe hangi süre içerisinde ve nasıl mal beyanında bulunmalıdır? (B)'nin süresi içinde mal beyanında bulunmaması durumunda, A'nın başvurabileceği herhangi bir yol var mıdır?
2. B'nin eşine ait olan 10.000 TL değerindeki ziynet eşyalarını, güvendiği arkadaşı C'ye bıraktığını ve bunları da mal beyanında göstermediğini öğrenen A'nın başvurabileceği bir yol var mıdır?
3. B, ödeme emrine itiraz süresi içinde, itiraz etmediği 84.000 TL'lik borcunu icra dairesinin banka hesabına yatırmıştır. B, 36.000 TL'lik kısım bakımından, A'ya karşı, borçlu olmadığını tespitine dair bir dava açmak istemektedir.
 - a. Bu davanın hukukî niteliği nedir? Bu dava bakımından görevli ve yetkili mahkeme neresidir
 - b. Açılmış olan menfi tespit davasında, davalı A, cevap dilekçesinde, B'nin ödeme emrine itiraz etmiş ve takibi durdurmuş olması dolayısıyla, menfi tespit davasını açmakta hukuki yararının bulunmadığını ileri sürerek, davanın reddini talep etmiştir. A, bu iddiasında haklı mıdır?
 - c. Menfi tespit davasının açılması, icra takibi bakımından, ne gibi hukukî sonuçlar doğurur?
 - d. Bu davada ispat yükü kimdedir?
 - e. Bu dava devam ederken icra takibi sona ererse ne olur?
4. B'nin menfi tespit davasını kaybettikten sonra, aleyhinde kesinleşen takibi sona erdirmek için A ile işyerinde buluşup bir protokol imzaladığını varsayalım. Bu protokolda, "İcra takibinde geline aşamada vekâlet ücreti, masraf ve tüm fer'iler dâhil toplam alacağın 45.000 TL olarak sabitlenmesi ve bedelin protokolün yapıldığı tarihten itibaren bir hafta içinde, B tarafından A'nın banka hesabına yatırılacağı" kararlaştırılmıştır.
 - a. Aralarındaki anlaşmaya rağmen, B'nin borcunu süresinde A'nın banka hesabına yatırmaması dolayısıyla, A, B aleyhindeki takibe devam etmiş ve B'nin işyerindeki bazı makineleri haczettirmiştir. Bu durumda, B'nin, takibi durdurabilmek için başvurabileceği bir yol var mıdır? Varsa, bu yola nerede ve hangi süre içerisinde başvurabilir?
 - b. A ile B arasında bu şekilde bir protokol yapılmamış; buna karşılık, B, A'ya olan borcunu, B'nin banka hesabına yatırmış ve buna rağmen A, B'nin mallarını haczettirmiş olsaydı, bu durumda yukarıdaki soruya vereceğiniz cevap değişir miydi? Neden?